

La refurma è d'avantatg per vischnancas e chantun

La regenza grischuna pren posiziun tar il referendum cunter la nova gulivaziun da finanzas

■ (cc) La regenza grischuna ha prendi enconuschientscha dal fatg ch'i èn vegnidas inoltradas ier las suttascripziuns per in referendum dal pievel e per in referendum da las vischnancas cunter la refurma da la gulivaziun da finanzas (refurma da la GF). Per la regenza fa la refurma da la GF correcturas urgentas e gistas en il sistem da la gulivaziun da finanzas. En la sessiun da december 2013 ha il cussegl grond deliberà la refurma da la GF cun 97 cunter 4 vuschs. In comité da referendum ha inoltrà ier a la chanzlia chantunala a Cuir las suttascripziuns per in referendum dal pievel e per in referendum da las vischnancas cunter la refurma da la GF. Da quest fatg ha la regenza prendi enconuschientscha. Suenter las controllas da la chanzlia chantunala vegn la regenza ad infurmar a temp davart la reussida dals referendums. Areguard il cuntegn prenda la regenza la suandanta posiziun davart la refurma da la GF:

Elements centrals da la refurma da la GF

Il basegn da refurma è grond, urgent ed incontestà. La refurma da la GF eliminescha mancanzas gravantas da la gulivaziun da finanzas actuala. Ella rinforza las vischnancas e la solidaritad entaifer il chantun, procura che la gulivaziun da finanzas tranter las vischnancas è gista ed effizienta e mitigiescha grevezzas spezialas ch'èn d'attribuir a las estructuras. Ultra da quai duai la finanziaziun da las incumbensas publicas dal chantun e da las vischnancas vegnir simplifitgada e vegnir realisada en concordanza cun las

Gulivaziun da las resursas e grevezzas.

MAD

cumpetenzas. La refurma da la GF sustegna la refurma currenta da las vischnancas e dal territori e gida a dumagnar las sfidas futuras.

Il sistem actual ha mancanzas gravantas che han effects pli e pli negativs. Tar la grevezza fiscala e tar la forza finanziaria èn las differenzas tranter las vischnancas povras e ritgas daventadas pli e pli grondas. La gulivaziun da finanzas intrachantunala actuala datescha da princip da l'onn 1958. Ella cumpiglia in grond dumber da pajaments da singulas contribuziuns ch'èn vegnidas concluidas en il decurs dal temp e che dependan tranter auter da la politica d'expensas e dal pe da taglia da las vischnancas. Las vischnancas ston fixar oz lur pe da taglia sin 120 u 130 pertschient per survegnir avundameds finansials da gulivaziun. Quai indeblescha l'attractivitat da questas vi-

schnancas che sa chattan savens en regiuns perifericas.

Concepziun da la nova gulivaziun

Cun la refurma da la GF duai vegnir introducida ina gulivaziun da las resursas e da las grevezzas dal tutfatg nova. Concepziunalmain sa drizza questa gulivaziun fitg tenor la nova gulivaziun da finanzas da la confederaziun.

Da nov duain las vischnancas per exempel pudair fixar libramain lur pe da taglia, senza che quai haja consequenzas per ils pajaments da la gulivaziun da finanzas. Ils pajaments da la gulivaziun da finanzas vegnan eruids mintga onn da nov. Els s'adattan dinamicamain al svilup effectiv da las vischnancas. Ils effects vegnan controllads cuntinuadamain, e la dotaziun dals instruments da

gulivaziun vegn adattada correspundentamain.

La refurma da la GF è in project maudir ed equilibrà che vegn sustegnì da bleras varts. Ella na resguarda betg mo ils puncts ch'eran vegnids criticgads en il rom da l'antier project da la NGF, mabain tegna er quint dals giavischs ch'èn vegnids exprimids a chaschun da la consultaziun, uschenavant che quels èn cumpatibels cun las finamiras principalas da la refurma. En spezial ston vegnir menziunads ils suandants puncts:

La gulivaziun da las resursas è supportabla bain er per las vischnancas fermas, en spezial per las vischnancas turisticas. La solidaritad da las vischnancas fermas cun las vischnancas debblas è moderada er suenter la realisaziun da la refurma da la GF. Ella è pli modesta che sin plaun interchantunal.

La gulivaziun da las grevezzas geografic-topograficas e da scola va cunzunt a favur da las vischnancas perifericas che han ina gronda surfatscha, bleras fracziuns e blers abitadis sparpagliads.

Impediments da fusiun existents vegnan eliminads en moda pli consequenta.

La scola populara e l'agid social restan incumbensas cuminaivlas dal chantun e da las vischnancas. Il chantun rinforza ses engaschament finanziel en quests secturs.

La finanziaziun da las incumbensas publicas duai vegnir simplifitgada ed il dumber da pajaments cuntracurrents tranter il chantun e las vischnancas duai vegnir reduci. Il chantun surpiglia per

exempel da nov tut ils custs da las sanaziuns d'abitaziuns en il territori da muntogna, da la cussegliazion per mammas e babs, da las scolas professunalas spezializadas e da las sanaziuns da las cuvridas da las vias chantunales entaifer ils vitgs. Da nov duain las vischnancas per exempel financiar sulettas l'agid social persunal, ils stabiliments per aua persa e per dismetter ruments sco er ils indrizs per pedunas e peduns.

Consequenzas finansialas

Las vischnancas vegnan distgargiadas tut en tut per stgars 22 milliuns francs per onn. La maioritad da las 146 vischnancas (stadi dal 1. da schaner 2014) vegn distgargiada tras la refurma da la GF. Sche la gulivaziun da finanzas duai esser effizienta, na pon dentant betg tut las vischnancas esser profitdras. Per 14 da las 15 vischnancas las pli ritgas resultan tshertas grevezzas supplementaras. Latiers tutgan sis vischnancas da l'Engiadin'Ota. Il saldo tras la refurma stat en in stretg connex cun il volumen da resursas. Las grevezzas supplementaras da las vischnancas financialmain las pli fermas da l'Engiadin'Ota è cunzunt la consequenza dal fatg che la finanziaziun actuala da la gulivaziun da finanzas è fitg unilateral, cunquai ch'ella sa basa sin ils tshains d'aua e sin las taglias da las personas giuridicas.

Totalmain 15 vischnancas cun paucas resursas han in sustegn pli pitschen tras il nov sistem. Questas vischnancas vegnan favurizadas particularmain tras il sistem actual. En il senn d'ina regulaziun transitorica è prevista per ellas ina gulivaziun limitada d'ina durada maximala da 5 onns.